

idskraft?

FOTO: NTB SCANPIX

Presset forsterkes av at befolkningens forventninger til de offentlig finansierte helsetjenestene øker

mindre rutinepregede enn i dag. Økt utdanningsnivå vil være en del av dette. Profesjonaliseringen av omsorgsvirksomheten er kommet for å bli og ikke mange vil ønske en reversering. Det sosiale ved å være i jobb kommer på toppen som et argument for min antagelse om at det ikke vil bli noen store arbeidstidsreduksjoner og at folk gjennomgående vil følge pensjonsreformens intensjoner om å stå lenger i jobb. Jeg tror videre en vil finne fram til tiltak som øker deltakelsen i arbeidslivet og dermed skattebasen. Nye typer varer og tjenester danner det markedsmessige grunnlaget for at det ikke vil bli en generell mangel på jobber. Endringene går imidlertid stadig raskere. De konjunkturelle bevegelsene i arbeidsmarkedet kan derfor komme til å bli større, blant annet fordi misforholdet mellom etterspurt og tilbudt kompetanse i perioder kan komme til å øke. En kan således komme til å ha både for få jobber og for lite arbeidskraft på en gang.

SKATT

VIL VINNE: Når skattesaker kommer til domstolene ser vi litt for ofte at skatteetatens mål er å vinne saken, mener artikkelforfatteren. Her er skattedirektør Hans Christian Holte.

FOTO: NTB SCANPIX

Rett skatt til rett tid?

Skatteetatens mantra om «Rett skatt til rett tid» inngir tillit. Norge er en rettsstat der skattyterne skal betale sin skatt slik de er pliktig til etter loven, hverken mer eller mindre.

Gjesteskribent

ANDERS HEIEREN
ADVOKAT OG PARTNER
I ARNTZEN DE BESCHE

DETTE ER NATURLIGVIS også formålet med at vi har en stor og kompetent skatteetat. Men når skattesaker virkelig kommer på spissen, og må finne sin løsning i domstolene, så ser vi dessverre, litt for ofte, at skatteetatens mål endrer seg fra å fastsette rett skatt til å vinne saken.

En lagmannsrettsdom fra i sommer illustrerer problemet. Skattyter var en person som hadde flyttet fra sin tidligere samboer til en ny felleseid bolig hvor han bodde med ny kjæreste. Den nye boligen ble etter noen år solgt, med gevinst. Det var ingen tvil om at han hadde bodd der, og at gevinsten var skattefri fordi han oppfylte lovens krav om minst 1 års bo- og eiertid. Men på grunn av forsinket flyttemelding hadde ikke skattekontoret oppfattet faktum riktig. Gevinsten ble ikke akseptert som skattefri. Skattyter hadde samtidig helt andre utfordringer, som blant annet medførte et opphold i fengsel, som igjen må antas å ha påvirket hans manglende oppfølging av meldinger i Altinn og bruk av elektronisk klagerett.

SKATTYTER TOK UT STEVNING da skattekravet kom, basert på at det var bygget på feil faktum. Skattekontoret har hjemmel i loven til å endre sitt eget vedtak, slik at det samsvarer med faktum. Men i stedet anførte skattekontoret at retten ikke kunne overprøve ligningsvedtaket, fordi opplysningen om rett bosted var ny. Her var kontorets syn dessverre helt i tråd med norsk rettspraksis. Retten skal prøve vedtaket på grunnlag av det samme faktum som vedtaket bygget på, uansett om det faktumet var riktig eller galt. Det gikk som måtte gå – skattyter tapte saken. Han anket til lagmannsretten, som kom til samme resultat.

Både skatteetaten og retten var helt enig i at skatteleovens vilkår for skattefrihet var oppfylt. Lagmannsretten bemerket at de forstod at resultatet kunne føles urimelig, men retten kunne ikke gjøre noe, og skatteetaten ville åpenbart ikke.

NORSK PRAKSIS OM AT SKATTYTER bare kan anføre akkurat samme faktum for domstolene

som han anførte for skattekontoret synes nokså unik. Det gjelder ikke for noen andre forvaltningsområder. Professor Zimmer (em.) har kritisert dette i en artikkel hvor han blant annet viser til at slik er det ikke i noen av de andre nordiske landene. I de andre nordiske landene går hensynet til rett skatt foran etatens behov for å unngå å måtte fatte nye vedtak. Dessuten skaper den norske tilnærmingen endel uklarheter om hva som er et nytt faktum og hva som bare er supplerende av faktum. Men etatens anførsel om at nytt faktum måtte avvises var altså forståelig ut fra gjeldende norsk rett.

Det som er vanskeligere er å akseptere at skatteetaten ikke tok initiativ til selv å endre vedtaket da de forstod at de var i ferd med å innkreve en skatt som ikke skulle vært fastsatt. Loven gir vide fullmakter for skatteetaten til å rette feil på eget initiativ, og det er en grunn til at de har fått denne kompetansen til å omgjøre.

DESSVERRE ER DENNE ADGANGEN til omgjøring en bestemmelse som skattyter vil ha store problemer med å anføre for en domstol som en plikt til å rette, fordi bestemmelsen legger opp til at dette skal avgjøres basert på skatteetatens skjønn. Men i en slik sak, hvorfor skal skatteetaten innkreve en skatt på vegne av staten som staten ikke har krav på? I stedet vant skatteetaten frem på grunn av prosessuelle regler om bevisavskjæring som i seg selv må fremstå som helt urimelig for skattyter. Hvor ble det da av målet om rett skatt til rett tid?

Skatteetaten vant saken på vegne av staten, men tapte samtidig sitt eget mål om rett skatt.

Forhåpentligvis vil denne og lignende saker medføre en intern diskusjon hos skattemyndighetene. Lovhjemler som sikrer rett skatt må brukes også når de er til fordel for skattyter og beror på skattekontorets skjønn. Staten er oss alle, og vi bør ikke tvinge frem innbetaling av skatt fra en medborger som han ikke skulle hatt.

Den generelle trenden er at fastsetting av skatt får stadig mer preg av forenklet masseforvaltning, med mindre individuell vurdering. Slike utfall som i denne saken kan da bli mer vanlig, ikke mindre. Det er på tide at Norge får regler som i en rettsak gir skattyter like god beskyttelse mot innkreving av skatt i strid med faktum som det vi finner både i våre nordiske naboland og andre land. Det vil øke rettsikkerheten og sikre målet om rett skatt.